

Kainuun liitto***Runkoluonnos maakuntahallitukselle 11.6.2018*****KAINUUN EDUNAJAMISEN TAVOITTEET JA KÄRKIHANKKEET 2018 - 2019****Aluekehittäminen ja osaamirakenteet**

Kainuun kasvuohjelman toteuttaminen positiivisen rakennemuutoksen toteuttamiseksi

- Investointien varmistaminen
- KaiCell Fibers Oy:n biojalostamon Paltamoon
- Terrafame Oy:n uusinvestoinnit akkumineraalien ja uraanin tuottamiseen
- Kuhmon Kantolan alueen yritysinvestoinnit tuotantovolyymien ja jalostusasteen nostamiseen
- Metsäbiotalouden sivuvirtojen hyödyntämiseen liittyvät investoinnit (Kajaanin Renforsin ranta, St1, Kuhmon Woodpolis-Kantola teollisuusalue)
- Kainuun matkailusektorin investoinnit mm. Vuokatti, Kuhmo, Paljakka, Hossa

Osaavan työvoiman saannin varmistaminen

- Hankkeet ja pilotoinnit työvoimarekrytoinnin tukemiseksi
- Alueen vetovoimaisuutta tukevat toimenpiteet

Osaamiskeskittymien vahvistaminen (ÄES)

- Kajaanin yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun opetus-, tutkimus- ja kehitysresurssien vahvistaminen
- KAO:n resurssien vahvistaminen
- Älykkään erikoistumisen strategian mukaisen Kainuun kannalta kriittisen innovaatiotoiminnan tukeminen liittyen teknologiateollisuuteen, biotalouteen ja kaivosteollisuuteen sekä hyte-alaan (mkl. liikunta, urheilu ja aktiviteettimatkailu)
- Teollisuuden ja palvelujen liiketoimintaekosysteemien tarvitseman osaamisen ja investointien varmistaminen: Renforsin ranta, peli- ja av-osaaminen, Vuokatti, Woodpolis-Kantola teollisuusalue, luonnontuoteala (erityisesti marja-ala)

Kainuun saavutettavuuden parantaminen (liikennejärjestelmä)

Valtakunnalliset runkoverkkolinjaukset ja EU:n TEN-T-verkosto

- runkoverkkojen ulottuva kaikkiin maakuntakeskuksiin ja kv. rajanylityspaikoille
- Oulu-Kajaani-Vartius -yhteys TEN-T-verkkoon

Kainuun lentoliikenteen palvelutason ja saavutettavuuden parantaminen

- Matkaketjuja tukevat ratkaisut
- Finavia / lentoaseman kehittäminen

Elinkeinoelämälle tärkeiden maantieteyhteysien kehittäminen

- Vt5 keskeiseksi valtakunnalliseksi kehittämiskohteeksi: nopeutta ja sujuvuutta parantavat investoinnit
- Vt22 yhteysvälin parantamisinvestoinnit ja tieluokituksen muutos (Vartiukseen)
- metsä- ja maataloutta palvelevan alemman tieverkon kehittämistarpeiden priorisointi
-

Kainuun rautatieteyhteysien nopeuttaminen

- Porvoo-Kouvola –ratayhteysien edistäminen kaavoituksessa ja suunnittelussa
- Savonradan yhteysnopeuksia parantavat hankkeet
- Iisalmi-Ylivieska –ratayhteysien sähköistäminen
- Kontiomäki – Suomussalmi radan perusparannus

Tietoliikennetieteyhteysien ja datapalvelinkestusten kehittäminen

- Koilliskaapeli-hankkeen edistäminen (kv.yhteistyö) ja Suomen tieteyhteysien valmistelu
- Sähköverokannustimien saaminen palvelinkestusten kilpailukyvyyn parantamiseksi

Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpano (itsehallinnollisuus)

Maakuntien itsehallinnollisuuden laajentaminen vahvan valtio-ohjauksen sijaan

- maakuntien sopimuksellisen yhteistyön alan laajentaminen kuntien ja muiden maakuntien kanssa
- kuntien kanssa luontevien yhteistyömuotojen mahdollistaminen
- opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kytkeminen tulevan maakunnan tehtäviin
- maakunnille turvataan aito mahdollisuus vaikuttaa palvelujen integrointiin, markkinoiden avaamiseen, valinnan vapauden laajuuteen ja aikatauluun

Aluekehittämisen rahoitusvälineiden kokoaminen ja EU-ohjelmien aluelähtöisyys

- Itä- ja Pohjois-Suomi rakennerahasto- ja maaseutuohjelma-alueena
- EU:n uusien rahoitusmuotojen, EU-rahastojen ja harvaan asutun alueen erityistuen varmistaminen
- kansallisten kasvupalvelujen asiantuntijaverkoston saatavuuden turvaaminen kaikille alueille

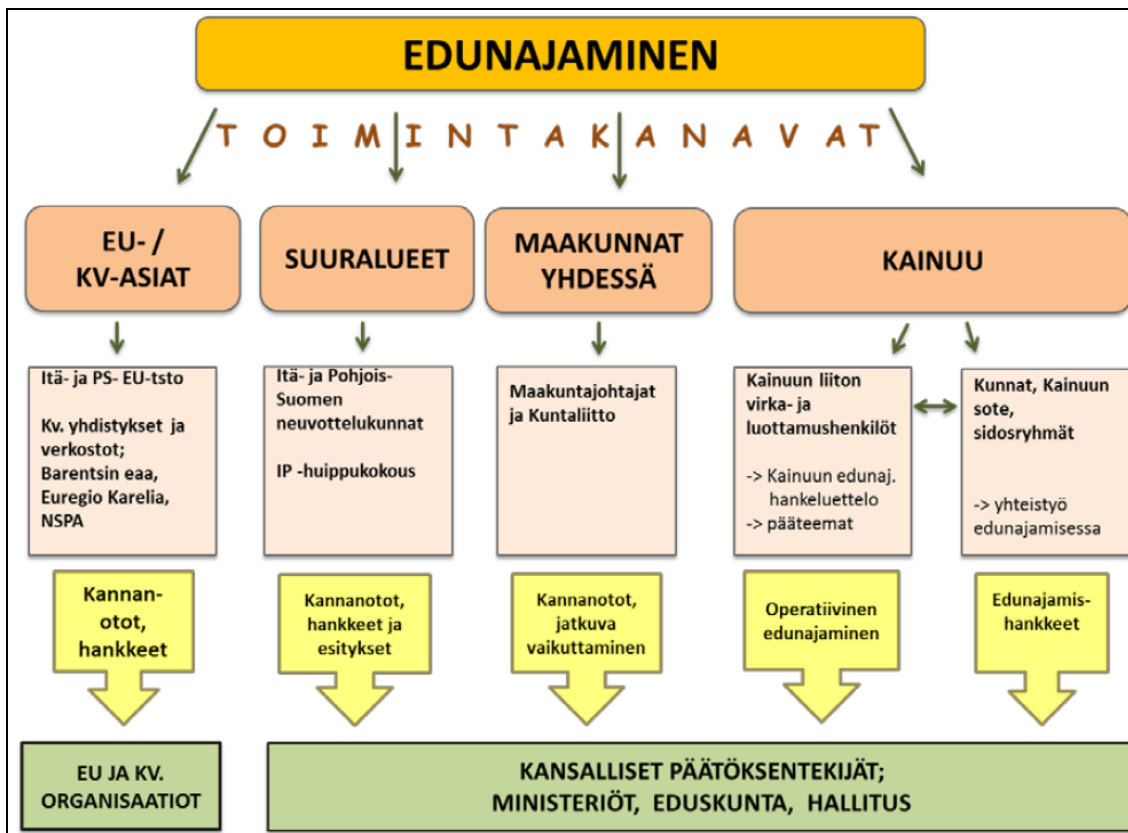
Maakuntien rahoituksen varmistaminen

- maakuntien kaikkien tehtävien hoito sekä asukkaiden palvelutarpeet ja tasa-arvoisen saatavuuden turvaava yleiskatteellinen rahoitus; olosuhde-erojen huomiointi rahoituksen kohdennuksessa
- maakuntien verotusoikeuden laajentaminen (myös muut kuin tuloverot huomioiden)
-

Valtion toimintojen ja työpaikkojen sijoittaminen Kainuuseen

- Ajasta ja paikasta riippumattomien valtionhallinnon tehtävien mahdollistaminen koko maassa
- Luonnonvarakeskuksen, Metsähallituksen ja muiden valtion laitosten toiminnan kehittäminen Kainuussa
- Luova-viraston palvelujen saatavuus ja paikallistuntemus turvattava

TAUSTATEKSTEJÄ (maakuntaohjelmasta ja Kainuun liiton tts:sta)

Kuva. Edunajamisen viitekehys

Edunajaminen ja alueyhteistyö ovat keinoja toteuttaa maakuntaohjelmaa ja aluekehitystehtävää. Tähän kokonaisuuteen kuuluu kansallinen ja kansainvälinen edunvalvonta sekä ennakoiva edunajaminen (ks. kuva). Kainuun liiton edunajamista koordinoi maakuntajohtaja ja sitä toteuttaa viraston asiantuntijat. Edunvalvontaa suunnitellaan ja seurataan jatkuvasti maakuntahallituksen kokouksissa (ajankohtaistarkastukset). Tavoite on laajentaa Kainuun edunajamisen yhteistyötä relevanttien sidosryhmien kanssa.

MAAKUNTAOHJELMAN TOIMEENPANO

TOPSU:lla ohjataan hanketoimintaa siten, että maakuntaohjelman strategiset linjaukset ja painopisteet tulevat huomioiduksi ja eri rahoittajatahojen rahoituskriteerit täytetään. Kainuuta kehitetään ennakoiden ja mahdollisimman konkreettisilla sekä yritystoiminnan kehittämistä ja työllisyyttä edistävillä toimenpiteillä seuraavasti:

1. Aluekehittämis- ja yrityshankkeet ovat tarkkaan eri kohderyhmille täsmällisesti kohdennettuja välineitä
2. Toimintaympäristön kehittämisedellytyksiä luovien yhteistyö-, kaavoitus- ja infrastruktuurihankkeiden strateginen kohdennus
3. Kainuun omat ja yhdessä muiden alueiden kanssa tehtävät edunajamistoimenpiteet tukevat laajasti koko alueen kehittämistä.

Alueelle suoraan suunnattujen rakenerahastokehittämisresurssien niukkuuden vuoksi tuetaan voimakkaammin erilaisten kilpailtujen rahoituslähteiden hyödyntämistä hankkeiden toteuttamiseksi. Maaseuturahaston toiminnan ja raja-alue yhteistyön käynnistyttyä kehittämisresurssit ovat alueella lisääntyneet, mikä mahdollistaa hanketoiminnan laajempaa aktivointia.

Kuluvalla EU-ohjelmakaudella liitto vastaa MYR:n ja sen sihteeristön hyvästä toimivuudesta. Tätä kautta edunvalvonta ja muiden ohjelmien sekä rahoitusinstrumenttien yhteensovittaminen on joustavasti mahdollista.

Maakuntasuunnitelmassa asetettu strateginen tavoite:

Kainuun visio 2035:

Hyvinvoiva ja vetovoimainen Kainuu

Kainuun hyvinvointi ja vetovoima tehdään osaamisella, rohkealla yrittämisellä ja yhteistyöllä.

Kuva 2. Kainuun maakuntaohjelman 2018–2021 kehittämisen painopisteet ja Kainuu-ohjelman visio

Maakunnan yhteistoiminta

Kainuun maakuntaohjelman mukaan: ”Tavoitteena on vahva maakunnallinen sosiaalinen pääoma, jonka rakennusaineita ovat luottamus, laajapohjainen yhteistyö ja uudistumiskyky. Ratkaisevan tärkeää Kainuun kehittämisessä on alueen ja sen toimijoiden uudistumiskyky ja yhteistyö alueen sisällä, kansallisesti ja kansainvälisesti.”

Kainuu toimii sekä Pohjois-Suomen neuvottelukunnan että Itä-Suomen neuvottelukunnan jäsenenä ja pyrkii edistämään aktiivisesti koko IP -suuralueen yhteisiä intressejä. Kainuu ja Pohjois-Pohjanmaa muodostavat aluekehityslain mukaisesti virallisen yhteistoiminta-alueen.

Maakuntauudistus lisää maakuntien yhteistoimintatarvetta ja toivottavasti myös antaa lisää vapausasteita (itsehallinnollisuus) tehdä sopimus pohjaista yhteistyötä uusissa maakunnissa.

Vuosien 2018 ja 2019 aikana valmistellaan ja sovitaan mm. liikenne-, kala- ja vesitalouden sekä kansainväliseen toimintaan liittyvästä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta. Kainuun liitto hakee aktiivista yhteistyötä lähimaakuntien kanssa yhteisten intressien pohjalta. Vuonna 2018 selvitetään erityisesti liikenneasioihin liittyvän yhteistyön kehittäminen sekä Pohjois- että Itä-Suomen maakuntien kanssa sekä valmistellaan ylimaakunnallista lentoliikenteen kehittämishanketta.

Edunajaminen, aluemarkkinointi ja yhteistyö

Yleinen edunajaminen

Kainuun liitto toimii maakunnan edunvalvojana ja -ajajana maakuntaohjelman tunnistamien haasteiden ja maakuntaohjelman painopisteiden mukaisesti. Vuonna 2018 erityisenä vaikuttamiskohteena on maakuntauudistus ja maakuntien aidon itsehallinnon turvaaminen. Liikenteellinen ja tietoliikenteellinen saavutettavuus on pitkän aikajänteen keskeisiä edunvalvonnan teemoja sekä yhteistyökysymyksiä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kesken. Ennakoivuus ja varautuminen äkillisiin edunvalvontatehtäviin on jatkuva toimintamalli.

Uuden maakuntalain mukaisessa aluekehityskeskustelussa ministeriöiden kanssa Kainuu pyrkii edistämään Kainuun aluetalouden kasvua ja uudistumista tukevia poikkihallinnollisia toimenpiteitä (positiivisen rakennemuutoksen mahdollistaminen).

Viestintä ja aluemarkkinointi

Viestintä ja markkinointi tukevat Kainuu-ohjelmassa määriteltyjen maakunnan strategisten tavoitteiden saavuttamista ja maakuntakuvaa. Viestinnän ja markkinoinnin tehtävänä on huolehtia yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa Kainuu-kuvan kirkastamisesta niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Viestintä huolehtii siitä, että kainuulaiset ja liiton sidosryhmät saavat riittävästi ja ajoissa tietoa päätöksistä ja vireillä olevista asioista. Viestintä tukee kansalaisten osallisuutta ja mahdollisuutta vaikuttaa asioihin jo valmisteluvaiheessa. Viestintä on olennainen osa edunajamista.

Viestinnän ja markkinoinnin painopiste on vuonna 2018 Kainuu-kuvan kirkastamisessa ja Kainuun valtakunnallisen ja kansainvälisen tunnettuuden parantamisessa. Toimenpiteet voidaan jakaa kahteen ryhmään.

Toisaalta aloitetaan strateginen mainetyö, joka on osa sekä maakuntaohjelman toteutusta että uuden maakunnan strategiatyötä. Tähän työskentelyyn pyritään saamaan laajasti mukaan kainuulaiset toimijat ja maakunnan asukkaat. Yhtenä lopputuloksena voi olla brändin ylläpidosta vastaavan Kainuun mainetiimin perustaminen.

Toisaalta varaudutaan aktiiviseen Kainuu-markkinointiin ja edunajamiseen, muun muassa yhteistyötä alueen tapahtumien kanssa tiivistetään. Viestintä osallistuu ensi vuonna myös mahdollisten tavallista laajempien näkyvyyshankkeiden toteutukseen. Mikäli tällaisia laajempia markkinointikokonaisuuksia toteutetaan, viestinnässä ja markkinoinnissa varaudutaan talousarvion puitteissa lisäresursointiin. Perusmarkkinoinnin (tapahtumat, päivittäismarkkinointi) tehtävät on kesästä 2017 lähtien hoitanut johdon assistentti, jonka muita tehtäviä on siirretty muille assistenteille ja sihteereille.

Maakunnan identiteetin vahvistaminen ja markkinoinnin kehittäminen kytkeytyy uuden maakunnan strategiatyöhön ja tukee osaltaan syksyn 2018 maakuntavaalien viestintää.